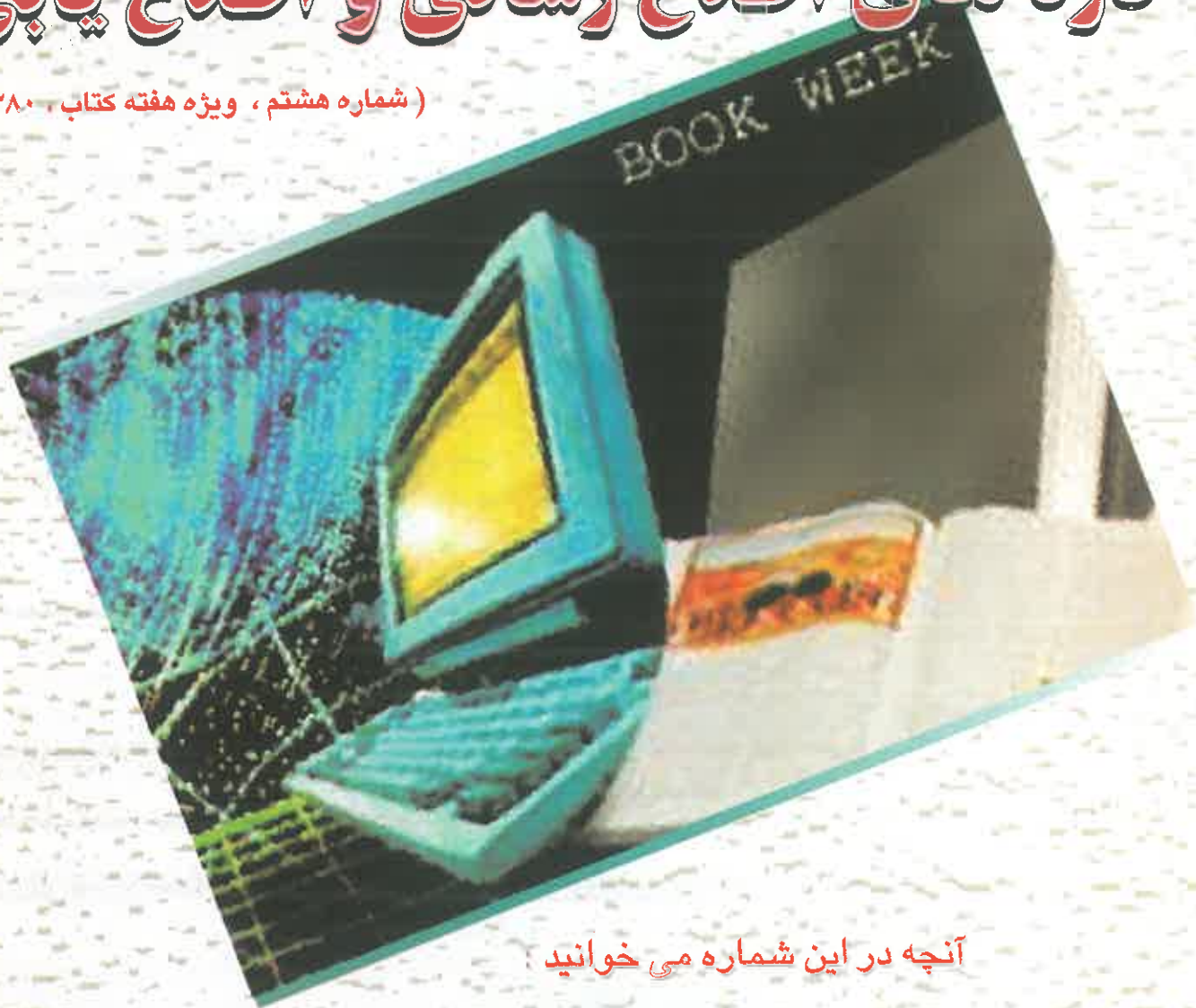

تازه های اطلاع رسانی و اطلاع یابی

(شماره هشتم، ویژه هفته کتاب، ۱۳۸۰)

آنچه در این شماره می خوانید

- ۱ ..... هفته کتاب : ارج گذاری به معرفت بشری
- ۲ ..... آشنایی با سایتهای نقد و بررسی آثار
- ۴ ..... کتابهای مرجع در اینترنت
- ۶ ..... معرفی سایتهای ناشران و کتابفروشان اسلامی در اینترنت
- ۷ ..... ناشران داخلی در اینترنت
- ۹ ..... دسترسی به میراث بشری از طریق کتابشناسی های ملی در اینترنت
- ۱۰ ..... آشنایی با نویسندگان و آثار آنها از طریق اینترنت
- ۱۱ ..... شبکه فرهنگ : دروازه ای جهت دسترسی به اخبار و اطلاعات فرهنگی
- ۱۳ ..... امکان آموزش از راه دور در اینترنت (Distance Learning)
- ۱۴ ..... وضعیت انتشار کتاب در جهان به روایت آمار

«بنام خدا»

(BOOKS ARE LIGHTHOUSES ERECTED IN THE GREAT SEA OF TIME)

کتاب مانند فانوس دریایی افراشته در دریای عظیم زمان است.

هفته کتاب: ارج‌گذاری به معرفت بشری^(۱)

کتاب به عنوان مهم‌ترین و ماندگارترین محمل معرفت بشری همواره مورد احترام ملت‌ها و جوامع فرهیخته بوده است. با وجود گسترش سریع و همه‌جانبه فناوری و کمبود وقت در زندگی امروزی، باز هم کتاب یکی از پرارج‌ترین و پراستفاده‌ترین منابع دانش محسوب می‌شود. نگاهی به آمار تعداد عنوان‌ها و شمارگان (تیراژ) کتابهای انتشار یافته در ایران و سایر کشورها نشان می‌دهد که تهیه، انتشار و توزیع کتاب همچنان از رشد زیادی برخوردار است. هنوز هم نویسندگان و ناشران معتبر آثار خود را به صورت کتاب چاپی منتشر و توزیع می‌کنند. افزایش تعداد نمایشگاه‌های ملی و بین‌المللی کتاب نیز شکل دیگری از این روند می‌باشد. در عین حال، و به موازات این روند توسعه در نشر کتابهای چاپی، توسعه دیگری به سرعت در حال شکل گرفتن و پیشرفت است: نشر الکترونیکی و استفاده از اینترنت برای انتشار منابع دانش به شیوه جدید و فراگیر. کتابهای الکترونیکی به جمع منابع معرفت بشری پیوسته‌اند و ناشران نیز سعی جدی در تهیه و توزیع آنها می‌نمایند.

تلاش این شماره از نشریه "تازه‌های اطلاع‌رسانی و اطلاع‌یابی"، که به مناسبت هفته کتاب تهیه شده است، معرفی امکانات و فعالیتهای حوزه نشر در شرایط کنونی است. آگاهی از این امکانات می‌تواند بر میزان دسترسی اعضای هیأت علمی و دانشجویان به منابع دانش بشری (چه در شکل چاپی و چه به صورت الکترونیکی) بیفزاید

نشریه دوماهانه کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه فردوسی

مسئول: دکتر مهری پریخ

سردبیر: دکتر رحمت‌الله فتاحی

مدیر داخلی: سهراب درویش

تایپ کامپیوتری: معصومه صالحفر

پست الکترونیکی: sdarvish@wali.um.ac.ir

تلفن: ۸۴۱۸۱۱۳، ۸۴۲۴۶۶۶۹، ۸۴۲۳۹۵۹

همکاران این شماره:

دکتر رحمت‌الله فتاحی - محمدعلی خاکساری

سهراب درویش - نفیسه دری‌فر - فاطمه هراتیان

زهره عباسی.

«آشنایی با سایتهای نقد و بررسی آثار»^(۲)

(Book Reviews)

در دنیای امروز که روز به روز بر تعداد انتشارات افزوده می‌شود، یکی از ابزارهای کمکی در ارزیابی و انتخاب منابع، متون نقد و بررسی است. این نوع نوشته‌ها، کتابها و دیگر منابع اطلاعاتی را مورد نقد و بررسی قرار داده و به توصیف ویژگیها، نقاط قوت، و ضعف آنها می‌پردازند. برخی از مجله‌ها بخشی را به معرفی و بررسی منابع به ویژه کتابهای منتشر شده در هر سال اختصاص می‌دهند. در اینترنت نیز به این امر توجه شده و سایتهایی برای نقد و بررسی منابع مختلف طراحی شده است که در زیر چند نمونه از آنها معرفی می‌شود:

(۱) سایت Hi-net Review با نشانی www2.h-net.msu.edu/reviews

این سایت یک مجله الکترونیکی است که به نقد و بررسی منابع پژوهشی در حوزه علوم انسانی و علوم اجتماعی می‌پردازد. این سایت، شبکه‌ای با هدف مشترک پیشرفت پژوهش در زمینه هنر، علوم انسانی و اجتماعی بوجود آورده و مبادله آزاد نظرات علمی و نیز منابع پژوهشی را آسان می‌سازد.

یکی از فعالیتهای مهم دیگر، اداره بیش از ۱۰۰ خبرنامه الکترونیکی رایگان است که توسط پژوهشگران آمریکای شمالی، آمریکای جنوبی، اروپا، آفریقا و اقیانوسیه تهیه و ویرایش می‌شود. این خبرنامه‌ها بیشتر از ۱۰۰ هزار عضو از ۹۰ کشور دنیا دارند و شامل پژوهشگران، معلمان، استادان، دانشجویان، خبرنگاران، کتابداران و متخصصان آرشیو می‌باشند. این افراد از طریق پست الکترونیکی پیامهایی را برای گروه ارسال می‌کنند.

هدف کلی از این فعالیت، قادر ساختن پژوهشگران در دستیابی به پژوهشهای اخیر و نیز زمینه‌های مورد علاقه آموزشی، مبادله نظریه‌های جدید و مشارکت در تفسیر نوشتارهای حوزه فعالیتشان می‌باشد. طریقه استفاده از متون نقد و بررسی آثار:

با انتخاب گزینه **search** صفحه‌ای باز می‌شود که امکان دو نوع جستجو را می‌دهد.

۱- جستجو در مرور نوشتارها با استفاده از کلیدواژه: در این قسمت می‌توانید واژه یا واژه‌های مورد نظر خود را وارد نموده و روی کلید **Keyword search** اشاره کنید تا به متون نقد و بررسی در موضوع مربوطه دسترسی یابید.

۲- جستجو در مرور نوشتارها براساس دسته‌بندی: که شامل نام نویسنده، عنوان اثر، سال انتشار، ناشر، شماره **ISBN** و نام منتقد کتاب است و می‌توانید اطلاعات خود را در یک یا چند صفحه وارد نموده و کلید **Search category** را بفشارید تا نقد و بررسیها در مورد اثر مورد نظر شما بازیابی شود.

در این سایت انواع مواد از قبیل تک نگاشتها، کتابهای درسی، مراجع، مواد آموزشی و نیز

انواع منابع چند رسانه‌ای مانند دیسکهای فشرده نوری، نرم افزار، فیلم و ... مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرند. کافی است در سمت چپ صفحه، نوع اثر و نیز سال مورد نظر خود را علامت بزنید و سپس روی کلید **Browse** اشاره کنید تا بتوانید جستجو را انجام دهید. به طور معمول، اطلاعات بازیابی شده بر اساس حروف الفبایی نام نویسنده اثر، عنوان و نام منتقد نمایش داده می‌شود. کافی است عنوان اثر را انتخاب نمایید تا به اطلاعات کامل نقد و بررسی اثر دست یابید. با انتخاب نام منتقد، نشانی پست الکترونیکی فرد نیز ظاهر می‌شود که از این طریق می‌توانید پیام خود را برای وی ارسال کنید. همچنین، با انتخاب نام ناشر به سایت ناشر وارد می‌شوید. یکی از تسهیلاتی که در این سایت قرار داده شده، مشاهده نوشتارهای نقد و بررسی مربوط به هر سال می‌باشد. به این ترتیب، آرشیوی از نقد و بررسی‌های منتشر شده در هر سال بطور جداگانه تهیه شده و قابل دسترسی و استفاده است. جهت کمک به منتقدان در تهیه نقد و بررسی یک اثر، یک راهنما (**Review Guidelines**) در سایت قرار داده شده است که شیوه نوشتن نقد را بیان می‌کند.

۲) سایت Danny Yee's Book Reviews

یکی دیگر از سایتهای نقد و بررسی کتابهاست، که حدود ۶۰۰ کتاب از هر نوع و موضوعی (داستان، غیرداستانی و یا علمی) را مورد نقد و بررسی قرار می‌دهد است.

www.dannyreviews.com

در قسمت بالای صفحه انتخابهای مختلفی وجود دارد و شما می‌توانید براساس موضوع، عنوان، نویسنده و آخرین آثار نقد و بررسی شده و نیز براساس کلید واژه جستجو را انجام دهید. در فهرست موضوعها، موضوعهای مختلف آورده شده و در مقابل هر موضوع تعداد کتابهایی که در آن زمینه مورد نقد و بررسی قرار گرفته، مشخص شده است. در این سایت در قسمت **Your email address** برای دریافت منظم نقد و بررسی‌های جدید کافی است نشانی پست الکترونیکی خود را وارد نمایید.

۳) سایت Critical Review

این سایت از سال ۱۹۸۹ به ارائه نقد و بررسی کتاب و نرم‌افزار به ویژه در زمینه موضوع فلسفه و الهیات می‌پردازد و خدمات آن به صورت رایگان می‌باشد. برای حدود ۱۰۰ ناشر معروف مانند بیکر (Baker)، توماس نلسون (Thomas Nelson)، مایکرو سافت (Microsoft)، Texas Western press و ... کار نقد و بررسی انجام داده است. در این سایت می‌توانید جستجوی خود را در نوع خاصی از منابع نظیر کتاب، یا نرم‌افزار انجام دهید و یا به طور کلی به جستجو پردازید.

www.concentric.net/~mando/

نشانی این سایت عبارت است از:

کتابهای مرجع در اینترنت^(۳)

با گسترش روزافزون اینترنت و افزایش استفاده از آن توسط محققان و دانشجویان، برخی از ناشران کتابهای مرجع نیز با مقاصد انتقاعی و یا غیرانتقاعی، کتابهای مرجع خود را در اینترنت نیز منتشر می‌نمایند. در اینجا به معرفی برخی از کتابهای مرجع قابل دسترس از طریق اینترنت پرداخته می‌شود.

الف - دایرةالمعارفها

۱- دایرةالمعارف بریتانیکا: [Britanica online \(www.eb.com\)](http://www.eb.com)

این دایرةالمعارف را می‌توانید با ثبت نام از طریق اینترنت (register) به مدت ۱۴ روز رایگان مورد استفاده قرار دهید.

۲- دایرةالمعارف اینترنتی رایگان: [Free internet Encyclopedia](http://www.freeinternetencyclopedia.com)

A: www.cam_info.net/enc.html

B: www.freeality.com/encyclopt.htm

۳- دایرةالمعارف تخصصی:

www.els.net

● دایره‌المعارف علوم زیستی

<http://mathworld.wolfram.com>

● دایره‌المعارف ریاضی

<http://botany.com>

● دایره‌المعارف گیاه پزشکی

ب - واژه‌نامه‌ها

۱- واژه‌نامه وبستر: [Merriam-Webster online \(www.m-w.com\)](http://www.m-w.com)

۲- واژه‌نامه کمبریج: [Cambridge dictionary \(www.dictionary.cambridge.org\)](http://www.dictionary.cambridge.org)

۳- واژه‌نامه‌های عمومی: در این سایت دهها واژه‌نامه عمومی دو زبانه و چند زبانه قابل جستجو می‌باشد. www.onelook.com

۳- زهره عباسی: کارشناس ارشد کتابخانه مرکزی

۴- واژه‌نامه‌های تخصصی:

● واژه‌نامه شیمی و علوم زیست محیطی

<http://environmentalchemistry.com/yogi/chemistry/dictionary>shoga.wwa.com/~rgs/gl_d.html

● واژه‌نامه اصطلاحات شعری

<http://us.imdb.com/glossary>

● واژه‌نامه فیلم و سینما

● واژه‌نامه حقوق و سایر علوم وابسته

www.nolo.com/lawcenter/dictionary/worldindex.cfmwww.geo.ed.ac.uk/agidict/welcome.html

● واژه‌نامه جغرافیا

ج- اصطلاحنامه‌ها

www.thesaurus.com

۱- اصطلاحنامه روزه

www.bartelby.com/reference

۲- اصطلاحنامه بارتلی

www.m-w.com/thesaurus.htm

۳- اصطلاحنامه وبستر

<http://www.sti.nasa.gov/thesfrm1.htm>

۴- اصطلاحنامه‌های تخصصی

● اصطلاحنامه ناسا

www.cas.org/websearch.html

● اصطلاحنامه شیمی

<http://thesaurus.maths.org>

● اصطلاحنامه ریاضیات

د- جاینامه‌ها یا فرهنگ‌های جغرافیایی

1- www.calle.com/world2- www.gazetteer.de

معرفی سایتهای ناشران و کتابفروشان اسلامی در اینترنت^(۴)

امروزه صنعت نشر کتاب، هماهنگ با سایر صنایع به فنون و مهارتهای جدیدی دست یافته و در سراسر جهان دارای اتحادیه‌های بزرگی می‌باشد. در میان ناشران، برخی فقط به یک رشته خاص علمی گرایش دارند و انتشاراتشان بیشتر در همان زمینه است و برای عرضه آن فهرستی تهیه و در اختیار پژوهشگران کتابخانه‌ها قرار می‌دهند.

با ورود رایانه و اینترنت به دنیای کتاب و کتابخانه، ناشران عمده، علاوه بر فهرستهای چاپی، فهرستهای الکترونیکی از جدیدترین انتشارات خود را نیز تهیه و در اینترنت در دسترس قرار می‌دهند. چنانچه پژوهشگران نشانی این سایتهای را داشته باشند، به سهولت می‌توانند به منابع مورد نیاز دسترسی پیدا کنند. در این ویژه‌نامه به معرفی چندین ناشر مهم خارجی که در سطح جهان به طور عمده به نشر آثار اسلامی اشتغال دارند، می‌پردازیم.

Amana Publications (www.amana_publications.com/)

Dar-us-salam publications (www.dar_us_salam.com/)

Islamic Book Service (www.islamic_india.com/publishers.html)

Journal of arabic and Islamic Studies (www.uib.no/jais/jais.htm/)

Arab World and Islamic resources (www.telegraphave.com/)

Kazi Publications (www.kazi.org/)

Quill Publishers (www.quillbooks.com)

Ta-Ha Publishers (www.taha.co.uk/islamic_society.html)

WAMY Publications (www.islamicvoice.com/)

al- madina Publications (www.almadina.co.uk/)

al- Kitab Online Islamic and arabic bookstore (www.alkitab.com/)

Islamic Knowledge Online (www.msapubli.com)

halalco. com. book & Gifts (www.halalco.com/)

Islamic books (www.umsl.edu/)

ikitab. com Islamic book stores (www.sharaaz.com/)

Rumi Bookstore (www.rumibookstore.com/)

books on Islam- Islamic Bookstore (www.alifzee.com/)

Hajj& Umrah Portal's onlines Bookstore (www.the_webplaza.com)

ناشران داخلی در اینترنت (۵)

با توجه به گسترش اینترنت و نیز افزایش دسترسی محققان، موسسه‌ها و مراکز آموزشی به اینترنت، بسیاری از ناشران نیز فهرست انتشارات خود را از طریق سایت خود در اختیار علاقمندان گذارده‌اند. همچنین، امکان انتخاب و خرید انواع کتاب و نشریه را به صورت پیوسته (on-line) فراهم آورده‌اند. در ایران نیز چندی است که این حرکت عظیم آغاز شده و بدین منظور، سایت اختصاصی ناشران ایرانی با نشانی www.nasherin.com طراحی شده است.

هدف کلی از ایجاد این سایت عبارتست از:

- اختصاص نشانی اینترنتی و نیز نشانی پست الکترونیکی به هر یک از ناشران ایرانی؛
- امکان عرضه انواع کالاهای فرهنگی منتشر شده در ایران به علاقمندان در سراسر دنیا؛
- امکان سفارش کتاب به صورت پیوسته (on-line)؛
- ایجاد ارتباط مستقیم بین خوانندگان و ناشران.

این سایت از بخشهای مختلفی تشکیل شده است:

○ ناشران داخلی

با انتخاب این قسمت، فهرست الفبایی اسامی ناشران ایرانی ظاهر می‌شود. در صورت انتخاب نام یکی از ناشران، اطلاعاتی مانند نام مدیر مسؤول، زمینه فعالیت، نشانی، شماره تلفن و دورنگار و نیز برخی از انتشارات آن موسسه مشاهده می‌شود.

○ تازه‌های نشر

این بخش مشخصات کتابهای تازه منتشر شده را ارائه می‌دهد. این مشخصات شامل عنوان اثر، ناشر و قیمت است.

○ جستجو

در این قسمت می‌توانید کتاب مورد نظر خود را جستجو کنید. نام کتاب، موضوع اصلی، ناشر، نویسنده، مترجم، شماره شابک، سال نشر و... از جمله مواردی هستند که بر اساس هر یک از آنها و یا ترکیبی از آنها می‌توانید جستجوی خود را انجام دهید. در صفحه اصلی این سایت، نام ناشرانی که سایت اختصاصی دارند، آورده شده است. با انتخاب هر یک از آنها نشانی اینترنتی سایت آنها ظاهر می‌شود.

چنانچه مایل باشید، می‌توانید از طریق نشانی پست الکترونیکی register@nasherin.com به عضویت سایت اختصاصی ناشران در آیید. همچنین، امکان گرفتن نشانی پست الکترونیکی رایگان در این سایت قرار داده شده است. افزون بر سایت ناشران ایرانی، خانه کتاب با نشانی www.ketabnet.org نیز سایت خود را در اینترنت فعال کرده است. خانه کتاب، شبکه اطلاع‌رسانی کتاب در ایران است که فعالیت رسمی خود را در اینترنت از سال ۱۳۷۶ آغاز نموده است. این مرکز، اطلاعات کتابهای منتشر شده در ایران را به صورت روزانه اضافه کرده و به صورت بانکهای اطلاعاتی در اختیار عموم قرار می‌دهد.

مهمترین اطلاعات تولید شده توسط آن عبارتست از:

- ۱) بانکهای اطلاعاتی کتابهای منتشر شده در ایران از سال ۱۳۶۹
- ۲) بانک اطلاعاتی فهرست کتابهایی که به تازگی منتشر شده‌اند
- ۳) بانک اطلاعاتی ناشران ایران
- ۴) نسخه الکترونیکی نشریه‌های "پیک روز"، "کتاب هفته"، "کتاب ماه".

نشریه "کتاب ماه" یکی از معروفترین نشریه‌ها در زمینه نقد و بررسی کتابهای منتشر شده در کشور است که در ۸ موضوع «کلیات، ادبیات و فلسفه، دین، علوم اجتماعی، علوم و فنون، هنر، تاریخ و جغرافیا و کودک و نوجوان» به صورت ماهانه منتشر می‌شود. در این سایت، می‌توان نسخه الکترونیکی این نشریه را در موضوعهای فوق مشاهده و مورد استفاده قرار داد. چگونگی استفاده از این نشریه که به فرمت pdf است در سایت توضیح داده شده است.

با انتخاب گزینه "محصولات خانه کتاب" با محصولات این مرکز که شامل کتابها، نشریات و لوحهای فشرده است، آشنا می‌شوید. انتخاب گزینه "راهنمای ناشران" امکان جستجوی ناشران ایرانی و پیدا کردن مشخصات آنها را فراهم می‌سازد.

دسترسی به هیوات بشری از طریق کتابشناسی‌های ملی در اینترنت^(۱)

اهمیت دسترسی به کتابشناسی‌های ملی که انعکاسی از تلاش جامعه علمی و فرهنگی کشورهای مختلف است بر هیچ اهل کتابی پوشیده نیست. اساتید، دانشجویان، محققان، دانش پژوهان و کتابداران به درستی می‌دانند که با دسترسی به این مرجع به چه اطلاعات با ارزشی می‌توانند دست یابند. در هر کتابشناسی ملی می‌توان اطلاعات کاملی از کتابهای انتشار یافته در کشور را بازیابی نمود. لازم به توضیح است که در بسیاری از کشورها ناشران موظفند تا چند نسخه از انتشارات خود را به کتابخانه ملی ارسال نمایند. حتی کتابخانه ملی کتابهایی را که در خارج از کشور درباره آن کشور منتشر می‌شود نیز جمع‌آوری می‌نماید. از طرفی یکی از وظایف کتابخانه ملی نیز انتشار کتابشناسی ملی است. در چند ساله اخیر نسخه‌های الکترونیکی کتابشناسی ملی بسیاری از کشورها بر روی اینترنت قابل بازیابی و استفاده است. برای مثال، چنانچه محققى علاقمند باشد تا از کتابهایی که در یک زمینه موضوعی خاص در سطح کشور منتشر شده است مطلع شود، یا کتابهایی از یک نویسنده خاص را مدنظر داشته باشد می‌تواند با جستجو در کتابشناسی ملی به اطلاعات مورد نظر دست یابد. کتابداران نیز می‌توانند برای فهرست‌نویسی منابع کتابخانه خود از این کتابشناسی‌ها استفاده نمایند. در حال حاضر بسیاری از کتابخانه‌ها از جمله کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی برای فهرست‌نویسی منابع خود از کتابشناسی ملی سایر کشورها استفاده می‌نمایند. این در حالی است که بعضی از سایتها استفاده از کتابشناسی ملی را با نام و کلمه عبور (گذر واژه) امکان‌پذیر می‌نمایند. مثلاً:

کتابخانه ملی کانادا با نشانی اینترنتی http://amicus.nlc_bnc.ca/aaweb/aalogine.htm

دارای این ویژگی است. ولی کتابشناسیهای زیر به نام کاربر و گذرواژه نیازی ندارند:

<http://bibliographienationale.bnf.fr/>

کتابشناسی ملی فرانسه با نشانی اینترنتی

www.bl.uk

کتابشناسی ملی بریتانیا با نشانی اینترنتی

www.nla.gov.au/pub/anb2.html

کتابشناسی ملی استرالیا با نشانی اینترنتی

www.loc.gov

کتابشناسی کنگره آمریکا

سایت Gabriel با نشانی www.portico.bl.uk/gabriel/en/opacs.html بعنوان یک

شاهراه اطلاعاتی برای دسترسی به کتابشناسی‌های ملی اروپا است. با فراخوانی این سایت می‌توان کتابشناسی‌های ملی اروپا را بازیابی و آنگاه کتابشناسی مورد نظر را انتخاب نمود.

آشنایی با نویسندگان و آثار آنها از طریق اینترنت^(۷)

بسیاری از اوقات، هدف از جستجو، به دست آوردن اطلاعات مربوط به یک نویسنده، شاعر یا نویسندگان دارای سبک، موضوع یا ملیتی خاص می‌باشد. برای بازیابی این گونه اطلاعات کافی است با تایپ کلید واژه‌هایی از قبیل:

Authors Index, online Authors, Authors Directory... در یک موتور جستجو مثلاً Google به سایتهای فراوانی که اطلاعات مربوط به نویسندگان را ارائه می‌نمایند دسترسی پیدا کرد، در بعضی از این سایتهای امکان اتصال به صفحه خانگی ناشران نیز برقرار گردیده است. از این گروه سایتهای می‌توان به نمونه‌های زیر اشاره نمود:

۱- سایت Authors Information با نشانی:

www.bookbrowser.com/authors/index.html

از جمله سایتهایی است که سیاهه‌ای از نویسندگان را معرفی می‌نماید در این سایت اطلاعات مربوط به کتابهای این نویسندگان نیز قابل بازیابی است.

۲- سایت نویسندگان کتابهای آموزشی:

www-lifia.info.unlp.edu.ar/ppp/author.htm

این سایت نویسندگانی را که در زمینه امور آموزشی فعالیت می‌کنند همراه با آثار، برنامه‌های آموزشی، موضوع مورد تدریس و غیره معرفی می‌نماید.

۳- سایت شاعران و داستان‌نویسان:

www.grossmont.k12.Ca.us/mtmiguel/library/authors.html

این سایت شاعران و نویسندگان و داستان‌نویسان قرن بیستم را معرفی می‌نماید.

۴- سایت داستان‌نویسان Novels

<http://www.novelsetc.com/index.htm>

این سایت در زمینه دسترسی اطلاعات مربوط به نویسندگان کتابهای داستان، سایت Novels وجود دارد. در این سایت، می‌توان اطلاعات نویسندگانی از آمریکا، کانادا، انگلیس و برخی کشورهای دنیا را بازیابی نمود. لازم به توضیح است نویسندگانی را که این سایت معرفی می‌نماید بیشتر خالق آثار داستانی بلند می‌باشند.

۵- سایت سرگذشتنامه نویسندگان:

<http://teacher.scholastic.com/authorsandbooks/authors/pullman/bio.htm>

این سایت حاوی سرگذشتنامه نویسندگان است و اطلاعاتی نیز درباره آثار و نوشته‌ها، برنامه‌های آموزشی و مانند آنها ارائه می‌دهد.

۷- فاطمه هراتیان: کارشناس کتابخانه مرکزی

شبکه فرهنگ: دروازه‌ای جهت دسترسی به اخبار و اطلاعات فرهنگی^(۸)

توسعه فرهنگی و ارتقاء آگاهی عمومی یکی از وظایف و هدفهای اصلی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. این وزارتخانه جهت تحقق این امر، با بهره‌گیری از امکانات رایانه‌ای و فناوری جدید، شبکه‌ای جهت اطلاع‌رسانی بنام "شبکه فرهنگ" راه‌اندازی کرده است تا از طریق آن بتواند اطلاعات فرهنگی و هنری را در اسرع وقت در اختیار محققان و علاقمندان قرار دهد. شبکه فرهنگ با نشانی اینترنتی www.farhangnet.org از قسمتهای مختلفی تشکیل شده است:

اخبار و اطلاعات فرهنگی

اخبار و اطلاعات فرهنگی در قالب: (۱) خبرنامه فرهنگ و پژوهش، (۲) کتاب هفته، (۳) اخبار فرهنگی، در دسترس عموم قرار می‌گیرد. آشنایی با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این قسمت با معاونت‌ها و سازمانهای وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وظایف هر یک و نیز گزارش عملکرد وزارتخانه آشنا می‌شوید.

پژوهش

پژوهشهای برگزیده سال، طرح فعالیت و مصرف کالاهای فرهنگی کشور، طرح آمارگیری جامع فرهنگی کشور و... جهت آگاهی علاقمندان ارائه شده است. همچنین، نرم‌افزار "کند و کاو" که بانک اطلاعاتی شامل کتابها، طرحهای تحقیقاتی، پایگاه‌ها، مقاله‌ها و... است، قابل استفاده می‌باشد.

آمار فرهنگی

این قسمت ارائه‌دهنده مجموعه آمار فعالیتهای فرهنگی وزارتخانه‌ها، سازمانها و نهادها به ترتیب سال است.

همایش‌ها

همایشها و سمینارهای اطلاع‌رسانی که با پشتیبانی یا برنامه‌ریزی وزارت فرهنگ و ارشاد برگزار می‌شود، در این قسمت معرفی می‌گردد.

راهنمای الکترونیکی

این راهنما از قسمتهای مختلفی تشکیل شده است:

- (۱) نشریات الکترونیکی قابل دسترس روی وب در زمینه مطالعات فرهنگی
- (۲) کنفرانسهایی که در سطح جهان در حوزه فعالیتهای فرهنگی برگزار می‌شود
- (۳) پایگاههای اطلاعاتی: شامل پایگاههای کتابشناختی یونسکو، انتشارات و اسناد جدید یونسکو و... می‌باشد.

۴) سازمانها: سازمانها و مؤسسه‌های علمی و دانشگاهی که در زمینه مطالعات فرهنگی فعالیت دارند، در این قسمت معرفی شده و قابل جستجو هستند.

۵) مراجع: منابع مرجع الکترونیکی مختلف از قبیل واژه‌نامه‌ها، دایره‌المعارفها، کتابشناسیها و گزارشها و... در دسترس علاقمندان قرار داده شده است.

۶) کتابها: سیاهه الفبایی کتابهای یونسکو در حوزه سیاستهای فرهنگی، توسعه فرهنگی و فرهنگ و توسعه ارائه شده و قابل جستجو است.

سایتهای اینترنتی

انواع سایتهای فرهنگی، اسلامی و عمومی در این قسمت دسته‌بندی و پیوند آنها برقرار شده است.

پیام‌رسانی فرهنگی

با استفاده از پست الکترونیکی می‌توانید در گروههای مختلف اطلاع‌رسانی ثبت نام کرده و خبرنامه‌های الکترونیکی ادبی، هنری، اجتماعی، آموزشی و... دریافت نمایید.

همچنین امکان گفتگوی الکترونیکی (chat) در این سایت برقرار شده و نیز می‌توانید به مدیران و شخصیتهای فرهنگی پیام ارسال دارید.

بانک نرم‌افزار

سیاهه (فهرست) اسامی نرم‌افزارهای موجود در مراکز اطلاع‌رسانی در این قسمت قابل رؤیت است. همچنین، می‌توانید نرم‌افزارهای مورد نیاز جهت استفاده از شبکه را از طریق این سایت دریافت نمایید.

نگارخانه فرهنگ

بخشی است که اطلاعات ایرانشناسی شامل تصاویر، موسیقی سنتی، مذهبی و... را جهت سرگرمی علاقمندان ارائه می‌دهد.

سایت "شبکه فرهنگ" را می‌توانید به زبان انگلیسی نیز مشاهده کنید. این سایت دارای بخشهای دیگری نیز هست که در حال توسعه می‌باشد.

برای کسب اطلاعات بیشتر نیز می‌توانید به نشانی پست الکترونیکی این سایت پیام ارسال

E-mail: info@farhangnet.org

نمایید.

امکان آموزش از راه دور در اینترنت (Distance Learning) (۹)

توانایی رایانه‌ها و امکانات بی‌نظیری که اینترنت دارد آن را محل مناسبی برای آموزش از راه دور کرده است. هم‌اکنون، نمونه‌های زیادی در استفاده از اینترنت برای آموزش وجود دارد. معمولترین روشهایی که در این نوع آموزش مورد استفاده قرار می‌گیرد عبارتند از: برگزاری دوره‌های رسمی یادگیری توسط خود افراد، در اختیار گذاشتن مطالب درسی به طور پیوسته (on-line)، تشکیل گروههای مباحثه، استفاده از پست الکترونیکی و شرکت در کلاسهای مجازی. در این آموزشها فراگیران به راحتی به آموزشی که با نیازهای آنان منطبق باشد دسترسی پیدا می‌کنند. نکته قابل ذکر این است که با توجه به افزایش روزافزون این آموزشها باید به مسائلی نظیر اعتبار دوره‌ها، پدیدآورندگان دوره‌ها، کیفیت یادگیری و... توجه داشت. در این جا به آدرس برخی سایتها در ارتباط با آموزش از راه دور اشاره می‌شود.

ACRL Distance Learning Section
(www.caspian.switchinc.org/~distlearn)

BUBL LINK - 515 Internet Resources Distance
(www.bubl.ac.uk/link/d/distanceeducation.htm)

College Degree.com
www.collegedegree.com/degrees.html

Course Database Query Form
www.ocull.ca/courses/coursequery.cfm

Distance Course Offerings - Faculty of Education, MUN
www.mun.ca/edu/fac_web/distmain.html

Distance Education Clearinghouse
www.uwex.edu/disted/denews/html

Distance Education Organization
www.ccism.pc.athabascau.ca/html/ccism/devesrce/institut.htm

Distance Education Resource Sites (WWW.and Gopher)
www.dars.muohio.edu/bob/d_e_sites.html

Distance Education through Kansas State Univerity's Division of C...
www.dce.ksu.edu/dce/distance

Distance Learning Course Finder
www.dlcoursefinder.com

Distance Learning in Psychology
www.socialpsychology.org/distance.htm

* غلط نامه *

به علت مشکلات چاپ، اعداد در برخی از خانه‌های جدول در دو ردیف نمایش داده شده است، در حالیکه یک رقم است. به عنوان مثال، آمار انتشارات آرژانتین در سال ۱۹۹۳، ۱۰۴۵۲ می‌باشد.

وضعیت انتشار کتاب

با وجود رشد روزافزون منابع الکترونیک

مانند آنها، منابع چاپی هنوز هم ارزش و جایگاه خود را حفظ کرده است. بر طبق آمار ارائه شده توسط سازمانهای بین‌المللی نظیر یونسکو، که تا سال ۱۹۹۷ از طریق اینترنت قابل دسترسی است، انتشار کتاب به صورت چاپی همچنان از رشد روزافزون برخوردار است. در این گزارش مختصر، آمار انتشار تعداد عنوانهای کتاب در برخی کشورهای اروپائی، آفریقائی و آسیائی جهت مقایسه آورده می‌شود. آمار مربوط به ایران به علت بروز وقفه در چاپ و فهرست کتابهای منتشر شده از سال ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۲ ذکر نشده است.

ANNUAL BOOK TITLE PRODUCTION

YEARS	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles
Argentina	4915	6092	7365	10 452	12 140	9511	9913	11919	13156	13149	
Australia	6676	7991	9742	8831	13 741		6841		6935		
Brazil	13 684	13 893	28 450	33 508	38 253	40 503	41455	51460	49 746	43697	45111
Canada	14 231	14 749	14 787	16 475			18573				
Czech Rep						8994	10244	11519	11738		11965

ANNUAL BOOK TITLE PRODUCTION

YEARS	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles	Titles
Egypt											18000
France	38 414	39 492	38 616	40 916	41 560	42 997	46306	47214	50937	49808	
Germany	61 015	67 890	67 277	67 206	70 643	74 174	71515	77889	78042	80779	
India	55 000	53 394	52 508	55 562	58 342	54 251	55426	57386			
Israel				2725							
Iran				8183	11892	14459	14017	15960	20642	23305	
Japan	576	345	595	053	890	528	63054	65438	65513		
Korea S	21 000	22 769	24 783	26 304	29 564	27 407	26664	27313		36425	
Morocco									1859		
NewZealand								5036		4800	
South Africa	7300	7200	7800	7900	7800	9000		5592			
Sweden	12 034	11 866	12 937	11 191	12 114	12 700	13496	13210	12547	3683**	
Thailand								8000	12000		